

Digitalnikano taflimo čučipe

Auktoria: Christa Markom, Jelena Tosić, Magdalena Steger, Yvonne Wandl

Digitalnikano taflimo čučipe (DQG) si teliforma e digitalnikane lingane čučipasko, a si kana isi ververipe ko bijekhipe e resipasko ko labaripe e digitalnikane tehnologiako. O klidaro ververipa si kadalete so DQG isi les ververipe maškar e murša thaj e džuvlja thaj ko sa lel o sahno LGBTIQ+ amalnipe. So si majbare džanipastar o Digitalnikano taflimo čučipe labarel pe vašo ramosaripe e pharipangoro savenca khuven pe e džene katar LGBTIQ+ khedin (DiGiacomo, 2021.). LGBTIQ+ si akronimo vašo seksualnipe thaj e lingane idenitetia. E ulavde grafeme sikaven kakava: L sikavel e lezibiken (džuvlja save so mangen e džuvljen), G sikavel e gejen (murša save mangen e muršen), B sikavel biseksualcoja (bizo preferipe e polosko), T sikavel translingipe (lingano identiteto thaj si vverikano katar o terminirime thaj sikavdo ko biandipe), I sikavel interseksualnipe (manuša save nisi fizikane lingane karakteristike) thaj Q sikavel taflime (khedime termino vaše manuša save so si cislingane vaj manuša save si subjektivikane lingipisa savesa si biande, vaj heteroseksualnikane) vaj Pučljaripe (manuša save so nanaj sigurna ko pesko seksualnipa thaj identiteto) Plus sikavel sa e avere seksualnipa thaj identitete (Cherry, 2020.).

E phureder LGBTQ+ manuša isi len pharipe e labaripasa thaj resipasa ke digitalnikane tehnologie thaj interneto. Upral sa, e tikne penzie thaj xari love šaj te čhinaven len te labaren e but šajdipa te aven ko kontakto, e manušenca saven isi jekh gindipa, ke digitalnikane medie thaj thana. Akana isi but firme thaj organizacie save so mangen te keren šukar o resipe ko digitalnikano sundal vaše manuša katar LGBTIQ+ khedin thaj ko adava čhani ka tiknjarel pe o DQG. Jekh katar e organizacie si SAGE (DiGiacomo, 2021.). SAGE si organizacie sava isi bešipe ano New York thaj isi la resarin te del dumo e phireder LGBTIQ+ manušenge. SAGE del e servisia thaj e programe savenca e LGBTIQ+ manuša šaj te roden dendo dumo vašo lačheder angažmano thaj labaripe e digitalnikane mediengo (SAGE, 2022.). I aver programa si Cyber centro fondaciaki Bohnett. Kadaja programa isi la prekal 60 lokacie ane but diza/foroja thaj univerzitete. Athe e studentia thaj e terne šaj te roden informacie vašo LGBTIQ+, te sikljoen vareso nevo vaši akaja tema, te keren lav e avere manušenca kadaleske. Kadava si but importantno lenge thaj si khore thaj daran te na oven „pučarde“ kadaleske so na ikljoven vaj na mangen te ikljoven (DiGiacomo, 2021.).

O Internet kheldja bari rola ano barjovipe e LGBTIQ+ khedinake. Kadava si instrumento save del dumo te kerel relacia maškar e manuša, tamiripe thaj resipe dži o webo, khedipe informacie thaj džanipe vaše LGBTIQ+ pučipa, sar thaj sastipe thaj politika. Ane palune berša ulo baro instrumento vašo vakerdipe, buvljaripe thaj zoralipe e rodipango (Edri, 2019.). Numaj e džene katar LGBTIQ+ isi len thaj probleme ko webo. Misal, phare si te sikaven peskoro seksualnipe thaj o rodime identiteto ko interneto, sar thaj te dikhen pes thaj peskere intimikane mangipa, sar thaj o informiripe vaše LGBTIQ+ problemia thaj vazdipe e avere manušengoro te keren korkori peske so trubul. Isi thaj but standardia thaj droma andre ke amalnikane medie save so limitirinen ja na den e aktivipa. Numaj kadava, e postoja ane save ikeren pe e LGBTIQ+ manuša ikljoven thaj khosen pe, džikaj e homofobikane, e seksualnikane thaj transfobikane postoja ačhoven ko webo. O algoritmo butvar isi les obligacia vašo bičačipen, kadaleske so našti adekvatikane te kerel ververipe maškar e pozitivnikane thaj e negativnikane postoja thaj

kadalesa ikalel e LGBTQ+ dženen. E translingane manušen isi panda jekh problemo, majbut ane palune berša, a kadava si kana kerne registracia ki amalnikani web rigori trubul lenge o čačutno anav. Kadava zurarel pe dokumentonca save so trubun te oven drabarde. Sa džikaj e translingane manuša oficialnikane na kerde aver pesko anav thaj polo, trubul te vakeren pesko biando anav savesa našti buteder te identificirinen pe. Numaj, te vakerde pesko nevo identiteto, o webo palo xarno vaxt/vrama ka kerel blokada thaj ka našalen peske neve kontakton. Panda jekh kali nukta si kaj sa pobuter e manuša kreirinen e xoxavne profiloja te šaj te labaren o arakhipe e manušengo saven so isi varesavi seksualnikani orientacia. Kadava sas čipota ano Egipet kote so sas arakhle manuša saven so sas polo savo nanaj jekh e normenca, a palo kadava si marde thaj mudarde. Te šaj kadava te ovel čhinavdo, akana isi ulavde aplikacie thaj web rigore save so si kerde sade e homoseksualnikane manušenge. Isi thaj rodipe katar LGBTQ+ khedin te oven involvirime ano kerdipe e aplikaciengo thaj e relacirime normativanca (Edri, 2019.).

Panda jekh missal vaši diskriminacia e LGBTQ+ khedinake, ulavde e queer murša, šaj te dikhel pe ani India. India sas britanikani koloniaki teritoria thaj kadaleske adari sas e britaniako kolonialnikano sankciengo zakono savo so vakerel kaj sa e seksualnikane butja si definirime sar binaturalnikane thaj sankcie sas phandlipe dži dživdipaske phandlipasa. Kadava zakono o Sudo/Kriso andas ko 6. septembro 2018. (Kolmannskog, 2018.). Uzal akala zakoneske šartia, tema e LGBTQ+, a ulavde e queer, kerel pe diskusia ane print medie thaj filmoja, sar thaj ane TV emisia ani India (Dasgupta, 2017.).

Literatua

- Cherry, K. (2020). *What Does LGBTQ+ Mean?* Von <https://www.verywellmind.com/what-does-lgbtq-mean-5069804> abgerufen.
- Dasgupta, R. K. (2017). *Digital Queer Cultures in India*. New York: Routledge.
- EDRI (2019). *The digital rights of LGBTQ+ people: When technology reinforces societal oppressions*. Von <https://edri.org/our-work/the-digital-rights-lgbtq-technology-reinforces-societal-oppressions/> abgerufen
- Kolmannskog, V. (2018). Love in Law – The Indian Supreme Court decides in favour of LGBT persons. *Centre on Law & Social Transformation*. S. 1-4.
- SAGE (2022). *Advocacy & Services for LGBT Elders*. Von <https://sagenyc.org/nyc/> abgerufen
- DiGiacomo, R. (2021). *The Digital Divide for LGBTQ People Is Real: These Groups Are Trying to Bridge It*. Von <https://www.delltechnologies.com/en-us/perspectives/the-digital-divide-for-lgbtq-people-is-real-these-groups-are-trying-to-bridge-it/> abgerufen.